

LÄNSSTYRELSEN

I KALMAR LÄN

Planeringsavdelningen

Länsantikvarien

Antikvarie Kiki Gjerss

BESLUT

1980-06-27

11.392-323-77

rek mb

1980-09-15 Beslöt *De*
 lista nr *1780*, *Anmäلت*

Byggnadsminnesförklaring av vissa byggnader på fastigheten kv Gästgivaren 5, Kalmar församling, Kalmar kommun, Småland

Fråga om byggnadsminnesförklaring av kv Gästgivaren i Kalmar väcktes av riksantikvarieämbetet 1972-12-06. Byggnadsnämnden har i protokoll från sammanträde 1980-06-05 förklarat sig inte ha något att erinra mot det väckta förslaget. Som fastighetsägare har Ni i skrivelse till länsstyrelsen 1980-04-28 inte haft något att invända mot en byggnadsminnesförklaring med de av länsstyrelsen i skrivelse till Er 1980-03-24 föreslagna skyddsföreskrifterna.

Kunglig befallning om Kalmar stads flyttning till Kvarnholmen utgick 1647 och ny stadsplan i renässansstil efter tysk förebild fastställdes av drottning Kristina 1651. Det kungliga kravet på stenhusbebyggelse kunde endast godtas av det mer bemedlade borgerskapet och ca ett dussin stenhus uppfördes under 1650-talet och 1660-talets början.

Fastigheten kv Gästgivaren 5 bebyggdes med en större köpmansgård strax efter år 1658 av stadsresident Erik Nentzel (Ehrenklo). Huvudbyggnaden, nuvarande Hantverkshuset, är ett hörnhus med tidstypisk kubisk form. Det är ett tvåvånings stenhus på en mycket hög välvd källarvåning. Taket är ett tegeltäckt valmtak med kupor och hissboomar. Väggarna är spritputsade med släta lister mellan våningarna och runt fönstren. Byggnaden har ökta hörnkedjor av kalksten. I interiören märks osedvanligt många 1600-talsdetaljer i smide och snickeri samt en stor sal med väggmålningar på väv, utförda efter 1765 års brand. Gatuhus och gårdsbyggnader var ursprungligen av trä, men ersattes av stenhus efter branden 1765.

Hantverkshuset är ett av Kalmar stads bäst bevarade 1600-talshus, exteriört oförändrat sedan uppförandet så när som på huvudentréns utformning. Även gatubyggnaderna från 1760-talet har i stort bevarat sitt ursprungliga utseende. Hantverkshuset är en sällsynt välbevarad representant för karolinsk stadsbyggnadskonst i sten och utgör tillsammans med gatunätet och övrig ölderdomlig bebyggelse i närmaste omgivningen en stadsmiljö av stort

RIKSANTIKVARIÄMBETET
 DOKUMENTALONSBYRÅN
 Sektionen för byggnadsinventering

85-70-04 *Off*

Deb 63913, Palmat

Postadress:

391 85 KALMAR

Telefon:

(växel-direktval)
0480/82 000

Postgiro:

3 51 78 - 3

LÄNSSTYRELSEN

I KALMAR LÄN
Planeringsavdelningen
Länsantikvarien
Antikvarie Kiki Gjerss

11.392-323-77 2.

kulturhistoriskt värde. Hantverkshuset med tillhörande gatuhus är med hänsyn till detta att anse som synnerligen märkliga.

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 1 § lagen om byggnadsminnen nedan angivna byggnader på fastigheten kv Gästgivaren 5 för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar enligt 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter:

./.

1. Byggnaderna betecknade med A, B och C på till ärendet hörande karta får inte rivras.
2. Byggnaden A, nedan kallad Hantverkshuset, som på kartan markerats med röd snedstreckning får inte till sitt yttre ombyggas eller på annat sätt förändras. Byggnaden får ej heller till sitt inre förändras vad gäller innertak, väggar, golv eller bärande takkonstruktion. Ej heller får inredningsdetaljer, såsom snickerier, smiden, väggmålningar etc förändras eller utbytas utan tillstånd från länsstyrelsen. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller eller det kulturhistoriska värdet minskar.
3. Byggnaderna B:s och C:s exteriör mot Ölandsgatan samt portöppningen mellan dessa byggnader får inte till sitt yttre förändras och skall underhållas så att de inte förfaller eller det kulturhistoriska värdet minskar. Således skall alla underhållsåtgärder utföras på ett sätt, som är avpassat efter det material och den teknik med vilka byggnaderna uppförts.

Länsstyrelsen lämnar råd och anvisningar ifråga om underhållet av byggnaderna.

Om ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skyddsföreskrifter finnes nödvändig för att byggnaderna skall vara till nytta eller om sådan ändring eljest kan anses påkallad av särskilda skäl, får länsstyrelsen enligt 3 § lagen om byggnadsminnen meddela tillstånd härtill.

Enligt 14 § tredje stycket samma lag gäller detta beslut omedelbart även om det överklagas.

Talan mot detta beslut skall föras skriftligen genom besvär hos kammarrätten i Jönköping.

LÄNSSTYRELSEN

I KALMAR LÄN
Planeringsavdelningen
Länsantikvarien
Antikvarie Kiki Gjerss

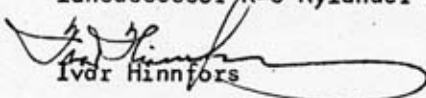
11.392-323-77 3.

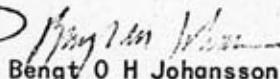
Besvärshandlingen skall ha kommit in till kammarrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. I besvärshandlingen skall anges det beslut mot vilket talan förs, vad som yrkas samt de omständigheter som åberopas till stöd för yrkandet. Klaganden bör vidare uppge bevis som han vill åberopa och vad han vill styrka med varje särskilt bevis.

Klaganden bör i besvärshandlingen uppge namn, personnummer, postadress och telefonnummer.

Insända besvärshandlingen med posten skall det ske med betalt brev adresserat till: Kammarrätten i Jönköping, Box 564, 551 02 Jönköping.

Vid den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket länsråd Ivar Hinnfors beslutat och länsantikvarie Bengt O H Johansson varit föredragande, har även tff länsarkitekt Göran Olsén samt länsassessor K-G Nylander deltagit.

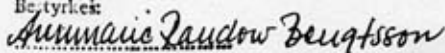

Ivar Hinnfors

Bengt O H Johansson

kopia
akten
✓länsantikvarien 2 ex + bil
Riksantikvarieämbetet (rek mb) + bil
Kalmar läns museum + bil
Juridiska enheten
Planenheten
Byggnadsnämnden i Kalmar kommun + bil
Inskrivningsmyndigheten vid Kalmar tingsrätt (med lagakraksbevis) + bil

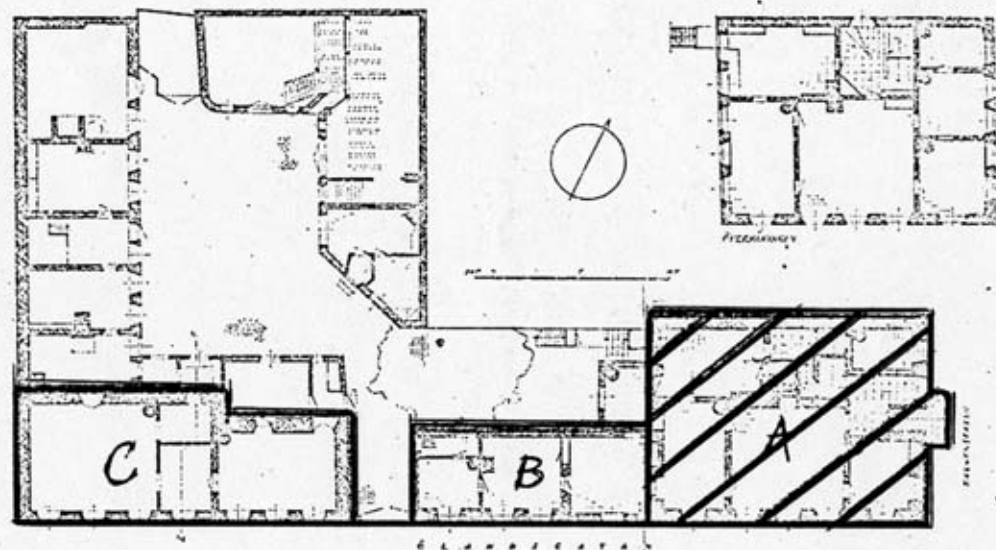
Denna fotostatkopia
överensstämmer med
originalet

Be. tycke:

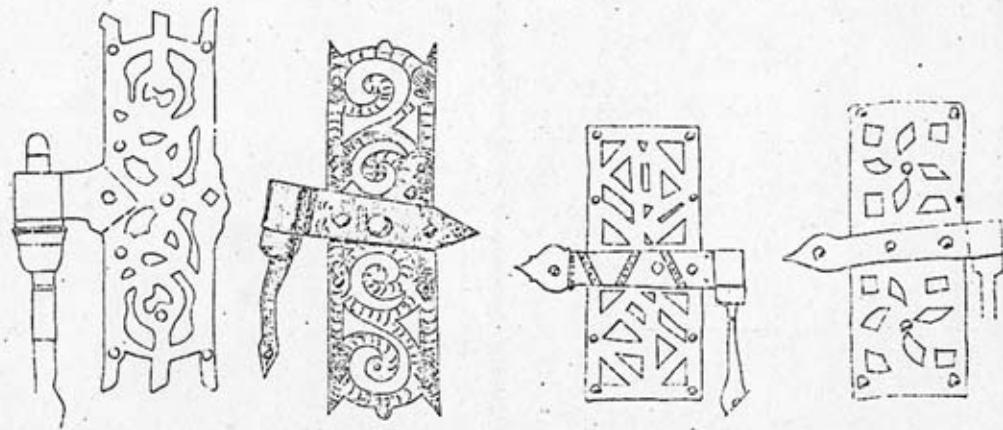

Armandus Laudow Bengtsson

Hofelin, M., Kalmar - Karolinska
borgarskiss i sten, s. 136
Kalmar 1970

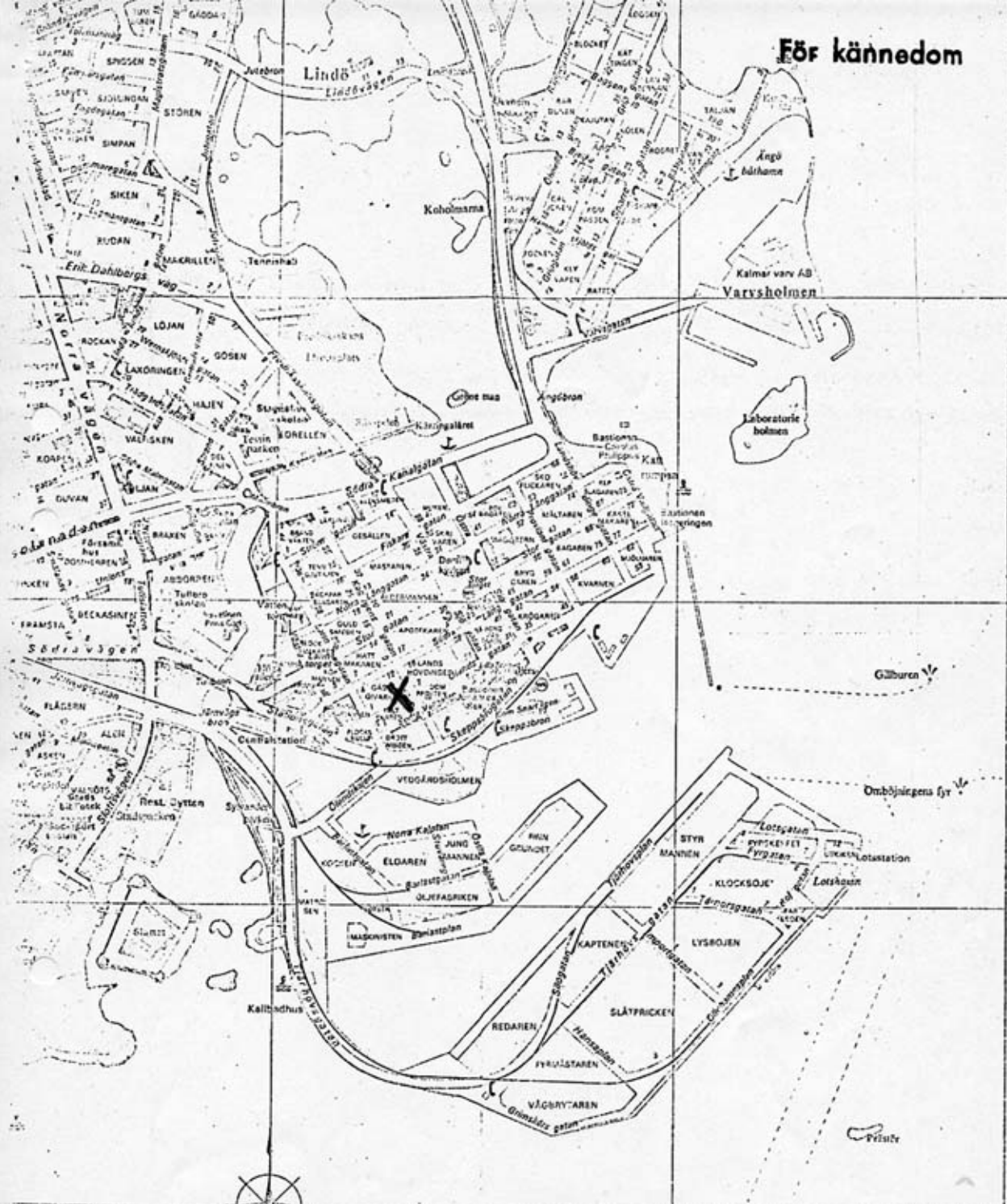
Särskilda gårdar och hus, monografier

Tillhöjningsplan för Kalmar
bestilt den 27 juni 1970
av
Svenneric Davidsen - Bergström

För kännedom

- Öfentlig byggnad
- Kvarter
- Industriområde
- Park eller plantering
- Skulpt. el. ängsmark
- Allt

TURISTKARTA
ÖVER DEL AV
KALMAR

UPPRÄTTAD Å STADSINGENJÖRSKONTORET
ÅR 1974

Per Jarbo MÅTTORGSKONTORET
STADSINGENJÖR

SCALE 1:10,000